

Vladna uredba

o merilih za prenehanje statusa odpadka v primeru mehansko recikliranih sekundarnih plastičnih surovin

S sklepom vlade se v skladu z oddelkom 5b, pododdelek 2, Zakona o odpadkih (646/2011), kakor je bil spremenjen z Zakonom št. 714/2021, oddelkom 10 Zakona o odpadkih (646/2011), kakor je bil delno spremenjen z Zakonom št. 714/2021, in oddelkom 9 Zakona o varstvu okolja (527/2014), kakor je bil spremenjen z Zakonom št. 1166/2018, sprejme naslednje:

Oddelek 1

Cilj in področje uporabe

Ta uredba določa merila za določanje, kdaj mehansko reciklirana sekundarna plastična surovina preneha biti odpadki, in namene, za katere se lahko uporabi sekundarna plastična surovina, ki izpolnjuje merila.

Ta uredba se uporablja za proizvajalce sekundarnih plastičnih surovin, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje iz člena 27 Zakona o varstvu okolja (527/2014) za predelavo plastičnih odpadkov in ki izpolnjujejo merila iz te uredbe.

Poleg tega proizvodnjo sekundarnih plastičnih surovin, namenjenih za stik z živili, urejajo Uredba Komisije (EU) 2022/1616 z dne 15. septembra 2022 o recikliranih plastičnih materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 282/2008, Uredba Komisije (ES) št. 2023/2006 z dne 22. decembra 2006 o dobri proizvodni praksi za materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, Uredba Komisije (EU) št. 10/2011 z dne 14. januarja 2011 o polimernih materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, ter Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1935/2004 z dne 27. oktobra 2004 o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, in o razveljavitvi direktiv 80/590/EGS in 89/109/EGS.

Oddelek 2

Opredelitev pojmov

Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- 1) *vhodni materiali* pomenijo plastične odpadke iz Priloge 1, ki se uporabljajo kot surovina za proizvodnjo sekundarnih plastičnih surovin iz točke 2;
- 2) *sekundarna plastična surovina* pomeni plastični material v obliki peletov, zdrobljene plastike ali kosmičev, ki je proizveden iz plastičnih odpadkov in je na voljo kot surovina za proizvodnjo novih plastičnih proizvodov brez nadaljnje predelave;
- 3) *postopek predelave* pomeni tehnične in druge ukrepe za sprejem, predobdelavo in predelavo vhodnih materialov za pretvorbo plastičnih odpadkov v sekundarne plastične surovine;

4) *proizvajalec* pomeni imetnika odpadkov, ki sprejme merila za prenehanje statusa odpadka za sekundarne plastične surovine;

5) *neodvisna stranka* pomeni subjekt, institucijo ali drug organ, ki opravlja storitve ocenjevanja skladnosti;

6) *indeks pretoka taline* pomeni vrednost viskoznosti pretoka taline termoplastičnega polimera pri določeni temperaturi in pod določenim tlakom.

Oddelek 3

Merila za prenehanje statusa odpadka za sekundarne plastične surovine

Razvrstitev sekundarnih plastičnih surovin med odpadke preneha, ko so izpolnjene naslednje zahteve pri dajanju sekundarne plastične surovine na trg:

1) plastični odpadki iz Priloge 1 so bili uporabljeni kot vhodni material pri postopku predelave;

2) vhodni material je bil obdelan s postopkom predelave, ki izpolnjuje zahteve iz oddelka 5 in oddelkov 7 do 9;

3) sekundarna plastična surovina izpolnjuje zahteve iz oddelka 10;

4) določena je bila predvidena uporaba sekundarne plastične surovine v skladu z oddelkom 12;

5) sekundarna plastična surovina je bila shranjena v skladu z zahtevami iz oddelka 13 in ima izjavo o skladnosti v skladu z oddelkom 14, ki izpolnjuje zahteve glede vsebine iz oddelka 15.

Oddelek 4

Proizvajalčev sistem zagotavljanja kakovosti

Proizvajalec ima vzpostavljen sistem zagotavljanja kakovosti za stalno preverjanje skladnosti z zahtevami za zagotavljanje kakovosti postopka predelave in recikliranih plastičnih surovin, ki so bile predelane.

Proizvajalec imenuje osebe, odgovorne za sistem zagotavljanja kakovosti, in zagotovi, da so odgovorne osebe in osebe, ki sodelujejo pri zagotavljanju kakovosti, usposobljene za uporabo sistema zagotavljanja kakovosti. Odgovorne osebe so določene v sistemu zagotavljanja kakovosti.

Proizvajalec pripravi načrt ocenjevanja in presoje za sistem zagotavljanja kakovosti.

Skladnost sistema zagotavljanja kakovosti preveri neodvisna stranka. Neodvisna stranka ima potrdilo o kvalifikacijah, ki ga za opravljanje zadevne naloge podeli akreditacijska služba Finske agencije za varnost in kemikalije.

Oddelek 5

Sprejem plastičnih odpadkov

Proizvajalec pred predobdelavo pregleda vsako pošiljko plastičnih odpadkov, in sicer ob njenem sprejemu. Proizvajalec pripravi navodila za sprejemni pregled in jih dokumentira v svojem sistemu zagotavljanja kakovosti.

Proizvajalec lahko sprejme le plastične odpadke iz Priloge 1, ki:

1) so takšni, da je mogoče ob upoštevanju tehničnih rešitev postopka predelave proizvajati sekundarne plastične surovine, ki izpolnjujejo merila;

2) se skladiščijo in prevažajo na način, ki zagotavlja, da se odpadki z različnimi oznakami odpadkov iz Priloge 1 ne mešajo med seboj ali z drugimi odpadki.

Proizvajalec ne sme prevzeti embalaže v obliki plastičnih odpadkov, ki se uporablja za shranjevanje ali pakiranje nevarne snovi ali zmesi, ki ustreza razredu ali kategoriji nevarnosti iz Priloge 2. Ta zahteva se ne uporablja za ločeno zbrane plastične odpadke iz gospodinjstev.

Plastični odpadki, za katere na podlagi inšpekcijskega pregleda obstaja sum ali se ugotovi, da vsebujejo nečistoče, ki znatno poslabšajo kakovost recikliranih plastičnih surovin, se ne smejo uporabiti kot vhodni material pri postopku predelave.

Oddelek 6

Evidenca o prejemu plastičnih odpadkov

Proizvajalec vodi evidenco prejetih in zavrnjenih plastičnih odpadkov kot vhodnega materiala. V evidenci prejetih odpadkov morajo biti navedeni datum in čas prejema vsake prejete pošiljke plastičnih odpadkov, povzročitelj in dobavitelj odpadkov, vrsta, naziv in količina odpadkov ter navedba sprejema. Za pošiljke odpadkov, ki niso bile sprejete, se zabeležijo datum zavrnitve, povzročitelj in dobavitelj odpadkov, vrsta, oznaka in količina odpadkov ter razlogi za zavrnitev.

Proizvajalec pripravi navodila za vodenje evidenc prejetih odpadkov in jih dokumentira v sistemu zagotavljanja kakovosti.

Oddelek 7

Skladiščenje plastičnih odpadkov

Proizvajalec skladišči plastične odpadke, namenjene za proizvodnjo sekundarnih plastičnih surovin, namenjenih za stik z živili, ločeno od drugih plastičnih odpadkov in odpadkov.

Proizvajalec skladišči plastične odpadke iz gradbeništva ločeno od plastičnih odpadkov iz rušenja in drugih odpadkov.

Oddelek 8

Predobdelava plastičnih odpadkov

Proizvajalec predobdelava plastične odpadke, preden se uporabijo kot vhodni material pri postopku predelave, da se odstranijo neplastični odpadki ali plastični odpadki, ki vsebujejo znatne količine nečistoč.

Proizvajalec stalno spremlja kakovost predobdelanih plastičnih odpadkov in odstrani vse odkrite nečistoče, ki lahko znatno poslabšajo kakovost sekundarnih plastičnih surovin, ki se proizvajajo. Proizvajalci morajo voditi evidenco količin odstranjenih nečistoč in načinov obdelave.

Oddelek 9

Predelava plastičnih odpadkov

Pri predelavi plastičnih odpadkov proizvajalec zagotovi, da:

1) so plastični odpadki, ki so bili sortirani glede na vrsto plastike na mestu njihovega nastanka, ustrezno sortirani, preden so bili uporabljeni kot vhodni material pri nadaljnji predelavi;

2) se odpadki, ki niso bili sortirani glede na vrsto plastike na mestu njihovega nastanka, sortirajo glede na vrsto plastike in ob upoštevanju drugih značilnosti, povezanih s kakovostjo in razvrstitvijo recikliranih plastičnih surovin;

3) se predobdelani in sortirani plastični odpadki razrežejo na koščke ali kosmiče, kosi, ki vsebujejo neplastični material, pa odstranijo;

4) se onesnaženi plastični odpadki ali plastični odpadki, ki vsebujejo nalepke ali druge nečistoče, obdelajo, da se odstranijo nečistoče;

5) se iz plastične taline, namenjene peletiranju z ekstrudiranjem ali na drug način, odstranijo vse preostale nečistoče pred peletiranjem;

6) predelovalna linija, ki se uporablja za proizvodnjo sekundarnih plastičnih surovin, namenjenih za stik z živili, obdeluje le plastične odpadke iz plastičnih proizvodov, ki so prišli v stik z živili in se zbirajo ločeno ali sortirajo na mestu njihovega nastanka.

Proizvajalec opredeli ustrezne in zadostne ukrepe za obvladovanje tveganja za identifikacijo in odstranitev kontaminiranih serij iz postopka predelave.

Proizvajalec v sistemu zagotavljanja kakovosti pripravi navodila o uporabi in vzdrževanju opreme, ki se uporablja pri proizvodnji sekundarne plastične surovine, ter o funkcijah, povezanih s proizvodnim postopkom.

Oddelek 10

Specifikacije za sekundarne plastične surovine

Proizvajalec zagotovi naslednje specifikacije za sekundarne plastične surovine:

- 1) masni deleži glavnega polimera in drugih polimerov;
- 2) njihovo primernost za različne proizvodne metode plastičnih proizvodov;
- 3) indeks pretoka taline, bodisi kot neprekinjena meritev bodisi določen iz vzorca, reprezentativnega za serijo do 1 500 kg sekundarne plastične surovine.

Oddelek 11

Dokumentacija o vzorčenju, analizi vzorcev in rezultatih

Proizvajalec pripravi navodila za vzorčenje in preskušanje za specifikacije iz oddelka 10 in zabeleži navodila v sistemu zagotavljanja kakovosti. Navodila morajo vsebovati informacije o:

- 1) osebi, ki izvaja vzorčenje, in njenih kvalifikacijah, mestu vzorčenja, metodi vzorčenja ter datumu in času vzorčenja;
- 2) metodah, ki se uporabljajo za določanje indeksa taline in drugih značilnosti;
- 3) odstopanjih, opaženih med vzorčenjem;
- 4) uporabi, umerjanju in vzdrževanju opreme za vzorčenje, merjenje ali preskušanje, ki jo uporablja proizvajalec.

Metode in orodja, ki se uporabljajo za analizo vzorcev, in rezultate analize je treba dokumentirati kot del sistema zagotavljanja kakovosti. Dokumenti morajo vsebovati informacije o:

- 1) parametrov in raziskovalnih metodah, ki se uporabljajo za analizo vzorcev;
- 2) rezultatih analiz, opravljenih na vzorcih;
- 3) ugotovljenih odstopanjih v smislu kakovosti;
- 4) ukrepov, sprejetih za odpravo odstopanj;
- 5) umerjanju in vzdrževanju opreme za vzorčenje, merjenje ali preskušanje, ki jo uporablja proizvajalec.

Dokumenti iz pododdelka 2 o zagotavljanju kakovosti se hranijo 10 let od datuma, ko so bili sestavljeni.

Podatki o meritvah indeksa pretoka taline v realnem času, dobljeni kot neprekinjena meritev, se hranijo najmanj dva meseca.

Oddelek 12

Dovoljene uporabe sekundarnih plastičnih surovin, ki so bile predelane

Sekundarne plastične surovine se lahko uporabljajo za proizvodnjo plastičnih proizvodov ali proizvodov, ki vsebujejo plastiko.

Oddelek 13

Skladiščenje sekundarnih plastičnih surovin, ki so bile predelane

Proizvajalec ločeno skladišči sekundarne plastične surovine, namenjene za različne uporabe. Sekundarne plastične surovine je treba skladiščiti na način, ki zagotavlja, da se njihova kakovost ne poslabša.

Če proizvajalec utemeljeno sumi, da se je kakovost sekundarne plastične surovine med skladiščenjem poslabšala in ne izpolnjuje več meril, preuči kakovost sekundarne plastične surovine in oceni njeno primernost za predvideno uporabo. Sekundarne plastične surovine, ki ne izpolnjujejo meril, proizvajalec vrne v predelavo kot odpadek.

Oddelek 14

Proizvajalčeva izjava o skladnosti

Proizvajalci pripravijo izjavo o skladnosti za sekundarne plastične surovine, ki jih proizvajajo in dajejo na trg. Izjava o skladnosti se predloži prejemniku sekundarne plastične surovine za vsako serijo sekundarnih plastičnih surovin. Izjava o skladnosti je lahko tudi v elektronski obliki. Proizvajalec hrani izjavo o skladnosti 10 let po njeni izdaji.

Proizvajalec Finski agenciji za varnost in kemikalije na zahtevo predloži izjavo o skladnosti za sekundarne plastične surovine.

Oddelek 15

Vsebina izjave o skladnosti

Izjava o skladnosti mora vsebovati naslednje informacije v zvezi s sekundarnimi plastičnimi surovinami:

- 1) ime in kontaktne podatke proizvajalca in njegovo izjavo o skladnosti z merili ter podpis;
- 2) datum sprejetja meril in nadzorni organ, odgovoren za nadzor dejavnosti v skladu z zakonom o varstvu okolja;
- 3) osnovne informacije o sekundarni plastični surovini, vključno z njeno barvo in izvorom glede na oznako odpadkov;
- 4) vrsto plastike in njeno identifikacijsko oznako v skladu s specifikacijo industrije;
- 5) indeks pretoka taline in standard, uporabljen za njegovo določitev, ali natančen opis metode, uporabljene za njegovo določitev, ter masne deleže glavnega polimera in drugih polimerov v sekundarni plastični surovini;

6) predvideno uporabo in primernost za proizvodne metode plastičnih proizvodov v skladu z oddelkom 12.

Oddelek 16

Obveznost obveščanja in poročanja

Proizvajalec o sprejetju meril pisno obvesti nadzorni organ iz oddelka 23, pododdelek 1, zakona o varstvu okolja. Obvestilo mora vključevati razlago proizvajalčevega sistema zagotavljanja kakovosti. Obvestilo se izda najpozneje 30 dni pred začetkom uporabe meril.

Proizvajalec vsako leto ob roku, določenem v okoljevarstvenem dovoljenju, vendar najpozneje do konca februarja naslednjega koledarskega leta, nadzornemu organu predloži:

- 1) informacije o odpadkih, uporabljenih v postopku predelave, in njihovih količinah, z razčlenjenim seznamom plastičnih odpadkov in oznak odpadkov, navedenih v Prilogi 1;
- 2) obrazložitev morebitnih sprememb v proizvajalčevem sistemu zagotavljanja kakovosti;
- 3) informacije o količinah proizvedenih sekundarnih plastičnih surovin, ki izpolnjujejo merila.

Poleg tega proizvajalec nadzornemu organu vsako leto predloži informacije o prejetih količinah odpadkov, navedenih v Prilogi 1, s seznamom vrst odpadkov ter informacije o količinah materiala, odstranjenega iz vhodnega materiala pri predobdelavi iz oddelka 8, in postopku predelave iz oddelka 9 ter nadaljnji predelavi.

Proizvajalec nadzorni organ pisno obvesti o prenehanju uporabe meril.

Oddelek 17

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dne 1. avgusta 2024.

Ta uredba se ne uporablja za sekundarne plastične surovine, proizvedene pred začetkom veljavnosti te uredbe. Vse posamezne odločbe o prenehanju statusa odpadka, izdane pred začetkom veljavnosti te uredbe, se razveljavijo ob uvedbi meril, določenih v oddelku 3, v delu, v katerem se nanašajo na plastične odpadke, ki jih zajema ta uredba.

Če posamezna vloga za priznanje prenehanja statusa odpadka za sekundarno plastično surovino v času veljavnosti te uredbe še ni zaključena, se obravnava vloge ustavi ali preneha. Postopki, ki ob začetku veljavnosti te uredbe tečejo pred sodiščem, se obravnavajo in rešujejo v skladu z določbami, ki so veljale ob začetku veljavnosti te uredbe. Če pritožbeno sodišče razveljavi odločbo, za katero veljajo določbe, veljavne ob začetku veljavnosti te uredbe, in zadevo v celoti predloži v ponovno preučitev, se zadeva obravnava in rešuje v skladu s to uredbo.

Helsinki, 23. maja 2024

Kai Mykkänen, minister za podnebje in okolje

Johanna Routio, višja uradnica za pravne zadeve

Priloga 1

Vrste plastičnih odpadkov, ki se lahko uporabljajo kot vhodni material pri postopku predelave, in njihove oznake odpadkov

Plastični odpadki	Oznaka odpadka
1. Plastični odpadki, ki nastanejo pri proizvodnji plastike in plastičnih proizvodov	
(a) Plastični odpadki, ki nastanejo pri proizvodnji in uporabi plastike	07 02 13
(b) Odpadki iz netržnih plastičnih proizvodov, ki nastanejo pri proizvodnji plastičnih proizvodov	16 03 04
(c) Plastični odpadki, ki nastanejo pri oblikovanju plastike	12 01 05
(d) Predobdelani plastični odpadki, ki nastanejo pri mehanski predelavi plastičnih odpadkov iz točk (a) do (c)	19 12 04
2. Plastični odpadki iz gradbeništva	
(a) Plastični odpadki, ki nastanejo pri gradnji	17 02 03
(b) Odpadki iz plastičnih izolacijskih materialov, ki nastanejo pri gradnji	17 06 04
(c) Predobdelani plastični odpadki, ki nastanejo pri mehanski predelavi plastičnih odpadkov iz točk (a) in (b)	19 12 04
3. Drugi ločeno zbrani plastični odpadki	
(a) Ločeno zbrani plastični odpadki iz kmetijstva, vrtnarstva in gozdarstva	02 01 04
(b) Ločeno zbrana odpadna plastična embalaža in drugi plastični odpadki iz gospodinjstev ¹	15 01 02 20 01 39
(c) Plastenke, ločeno zbrane prek kavcijskega sistema	15 01 02
(d) Odpadna plastična embalaža in drugi plastični odpadki, ločeno zbrani ali sortirani na mestu njihovega nastanka, iz industrije, trgovine in storitev ²	15 01 02
(a) Predobdelani plastični odpadki iz mehanske predelave plastičnih odpadkov iz točk (a) do (d)	19 12 04
4. Plastični odpadki, ločeni od mešanih odpadkov	
(a) Odpadna plastična folija, ločena od mešanih odpadkov pri gradnji in rušenju objektov (17 09 04)	19 12 04

¹ Vsebuje ločeno ali skupno zbrano odpadno plastično embalažo in druge plastične odpadke

² Vsebuje ločeno ali skupno zbrano odpadno plastično embalažo in druge plastične odpadke

(b) Odpadna plastična embalaža, ločena od energetskih odpadkov in ločeno zbrana, iz industrije, trgovine in storitev (20 01 99)	19 12 04
---	----------

RAZREDI IN KATEGORIJE NEVARNOSTI NEVARNIH SNOVI

- (a) razred nevarnosti 2.1 Eksplozivi;
- (b) razred nevarnosti 2.2 Vnetljivi plini;
- (c) razred nevarnosti 2.3 Vnetljivi aerosoli;
- (d) razred nevarnosti 2.4 Oksidativni plini;
- (e) razred nevarnosti 2.5 Plini pod tlakom;
- (f) razred nevarnosti 2.6 Vnetljive tekočine, kategorija 1;
- (g) razred nevarnosti 2.7 Vnetljive trdne snovi;
- (h) razred nevarnosti 2.8 Samoreaktivne snovi in zmesi, vrste A do D;
- (i) razred nevarnosti 2.12 Snovi in zmesi, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljiv plin, kategoriji 1 in 2;
- (j) razred nevarnosti 2.13 Oksidativne tekočine, kategoriji 1 in 2;
- (k) razred nevarnosti 2.14 Oksidativne trdne snovi, kategoriji 1 in 2;
- (l) razred nevarnosti 2.15 Organski peroksidi, vrste A do D;
- (m) razred nevarnosti 3.1 Akutna strupenost, kategorije 1, 2 in 3;
- (n) razred nevarnosti 3.5 Mutagenost za zarodne celice;
- (o) razred nevarnosti 3.6 Rakotvornost;
- (p) razred nevarnosti 3.7 Strupenost za razmnoževanje;
- (q) razred nevarnosti 3.8 Specifična strupenost za ciljne organe – enkratna izpostavljenost, kategoriji 1 in 2;
- (r) razred nevarnosti 3.11 Snovi in zmesi, ki povzročajo endokrine motnje za zdravje ljudi, kategoriji 1 in 2;
- (s) razred nevarnosti 4.2 Snovi in zmesi, ki povzročajo endokrine motnje za okolje, kategoriji 1 in 2;
- (t) razred nevarnosti 4.3 Obstoje snovi, snovi, ki se kopičijo v organizmih, in strupene snovi ali zelo obstojne snovi in snovi, ki se zelo lahko kopičijo v organizmih;
- (u) razred nevarnosti 4.4 Obstoje, mobilne in strupene snovi ali zelo obstojne in zelo mobilne snovi.

DOLOČITEV INDEKSA PRETOKA TALINE

Če se indeks pretoka taline določi na reprezentativnem vzorcu, ki ne presega 1 500 kg, se določanje izvede v skladu s standardom SFS-EN ISO 1133-1 ali s katero koli drugo metodo, ki zagotavlja zadostno analitično občutljivost, točnost in ponovljivost. Če se za proizvodnjo sekundarnih plastičnih surovin enotne kakovosti materialov, katerih količina presega 1 500 kg, uporabi vhodni material iz iste vhodne snovi, za določitev indeksa pretoka taline zadostuje en vzorec, odvzet na serijo sekundarnih surovin.

Če se indeks pretoka taline določi za vsako serijo sekundarnih plastičnih surovin kot neprekinjena meritev, se indeks pretoka taline določi za vsako serijo na podlagi podatkov meritev v realnem času.

V primeru količinsko majhnih serij z dobro znanim in popolnoma homogenim vhodnim materialom se lahko določanje indeksa pretoka taline nadomesti z natančnim opisom vhodnega materiala.